Tylko do użytku służbowego.

MINISTERSTWO
INFORMACJI I DOKUMENTACJI.

KOMUNIKAT RADIOWY Z DNIA 9 LIPCA 1943 r.

/P o r a n n y/

Uwagi wstępne.

Sprawy polskie.

Oś, poświęcając bardzo wiele miejsca tragedii gibraltarskiej, obszernie podaje głosy prasy światowej i szczegóły wypadku dotąd znane. Szereg komentatorów poświęca śmierci gen. Sikorskiego dłuższe wywody, zaopatrując je w komentarze nie odbiegające od wytycznych, o których wspominaliśmy we wstępie do komunikatu popołudniowego z dn. 8-go bm. Również rozważa się sprawę następstwa wymieniając coraz to inne kandydatury na stanowisko Premiera. Charakterystycznym jest, że stacje fińskie dotychczas, poza krótkimi wzmiankami z dn. 6-go bm., nie powracają jak dotąd do szerszego omówienia śmierci gen. Sikorskiego.

Sprawy ogólne.

"Winnica" zajmuje coraz więcej miejsca w propagandzie Osi. Według ostatnich wiadomości korespondenci zagraniczni już są na miejscu. Celem jest oczywiście podtrzymanie "atmosfery Katyni" na kontynencie. Działania na froncie wschodnim pochłaniają w dalszym ciągu całkowicie zainteresowania stacji sowieckich. Włochy przygotowują się do odparcia inwazji i wszystkie stacje cytują obszernie głosy prasy włoskiej, która próbuje ustalić gdzie nastąpi atak sprzymierzonych.

I.

Dotyczące Polski.

BERLIN, NPD, po niemiecku, 8.VII. godz.13.00.

Według wiadomości z Londynu dobrze poinformowane koła polskie oczekują w wyniku śmierci gen. Sikorskiego powołania do życia bardziej lewicowego polskiego gabinetu. Przyjmuje się, że linia pogodzenia się i współpracy z Rosją, po której szedł Sikorski, zostanie utrzymana. Wbrew odmiennym wiadomościom, uważa się za nieprawdopodobne, by gen. Sosnkowski ... /odbiór zupełnie zniekształcony, nie pozwolił na odczytanie dalszego ciągu depeszy/.

CALAIS, D-t.B.B.C., po angielsku, 6.VII. godz.23.30.

Dzienniki wielu krajów stwierdzają, że jakkolwiek wiadomość o wypadku mogła być niespodzianką dla świata, to jednak Sikorski został ostrzeżony przez szereg swych kolegów, przed podejmowaniem lotu. Jakkolwiek dokładna treść tych ostrzeżeń nie została opublikowana przez t.zw. polskiego Ministra Informacji Kota to jednak można przyjąć, że w obecnych czasach,

gdy większość wybitnych osób przyzwyczajona jest do podróży samolotowych, przyczyny, których użyto by odwieść Sikorskiego od przelotu nie miały nic wspólnego ze zwyczajnym ryzykiem połączonym z lataniem. Wręcz przeciwnie, dla wspólników Sikorskiego nie było tajemnicą, że Stalin postanowił się go pozbyć wszelkim sposobem. /Następuje przytoczenie znanych wywodów na temat stanowiska zajętego przez gen. Sikorskiego w sprawie Katynia oraz trudności między rządem polskim i sowieckim oraz angielskim i sowieckim/. Mówiąc o pilocie, podkreśla się, że nie był on ani Polakiem, ani Brytyjczykiem, lecz należał do narodu wrogiego Polakom.

Godz. 21.30. 7.VII.
Podaje znane szczegóły wypadku, jak również cytuje wspomnienie pośmiertne korespondenta szwajcarskiej Gazette de Lauzanne, który znał osobiście gen. Sikorskiego i który wspomina, że Sowiety odmówiły wznowienia stosunków z rządem polskim w Londynie tak długo, jak długo Sikorski stoi na jego czele. Zdaniem tegoż korespondenta, koła sowieckie wyraziły niedwuznacznie opinię, że po śmierci Sikorskiego, Sowiety wzmogą swe wysiłki zmierzające do rozwiązania polskiej kwestji ze wschodu nie oglądając się na współpracę t.zw. polskich przedstawicieli w Londynie.

Godz. 22.30.
Uchodźcy polscy w Bernie oświadczają, że ze względu na morale wojsk polskich na Bliskim Wschodzie Sikorski powziął decyzję zwrócenia się do rządów W.Brytanii i Stanów, z żądaniem wydania publicznego oświadczenia uznającego przywrócenie niepodległości Polski w granicach z dn. 1-go września 1939r. Wywiad, którego udzielił Sikorski w Kairze przedstawicielowi Reutera, na parę dni przed śmiercią, był niejako przygotowawczym krokiem w tym kierunku. Stwierdza się tam, że wybitne osobistości polskie będą domagać się od nowego rządu emigracyjnego polskiego by energicznie wypełnił ostatnią wolę i testament gen. Sikorskiego.

NBBS, D-t.B.B.C., /Oś/, po angielsku, 7.VII. godz. 20.30.
Kto będzie następcą Sikorskiego ? Panuje ogólne przekonanie, że oczywisty wybór padnie na wice-premiera Mikołajczyka, jednakowoż jest rzeczą wysoce wątpliwą, czy będzie to do przyjęcia dla Stalina. Hr. Romer b. ambasador polski w Moskwie może być ewentualnym kandydatem, tak samo jak i gen. Sosnkowski. Wymienia się również w związku z tą sprawą gen. Andersa, jedynego, który wydaje się, że znajdzie łaskę w oczach Moskwy.

Jak można było przewidzieć Rosjanie przejawiają wielkie zainteresowanie w tej sprawie, którą była przedmiotem dyskusji w czasie wielokrotnych wizyt Majskiego w Foreign Office.

Prasa polska w St. Zjednoczonych jest głęboko wstrząśnięta śmiercią Sikorskiego i wyraża podejrzenia w związku z okolicznościami w jakich miał miejsce wypadek. Żadnych oskarżeń wprost nie wysuwa się, jednakowoż istnieje przekonanie, że miał miejsce mord polityczny. Na opinię tę wydaje się wpływać fakt, że Sir James Grigg miał odbyć podróż w tym samym samolocie, lecz w ostatniej chwili zdecydował się odlecieć następnym.

PARYŻ, D-t.B.B.C., po francusku, 7.VII. godz.08.00.
Z Gibraltaru : śledztwo w sprawie przyczyny śmierci Sikorskiego trwa. Odnaleziono tylko ciała generała, jego córki i oficerów ze sztabu. Pilot jest ciężko ranny i prawdopodobnie z życiem nie wyjdzie. Gdyby tak się stało, wówczas utracono by jedyne wartościowe zeznanie.

Jean Loustaud w przeglądzie prasowym cytuje głosy prasy francuskiej na temat śmierci gen.Sikorskiego. Zniknięcie gen.Sikorskiego czyni możliwym kompromis tak potrzebny W.Brytanii i Moskwie pisze La France Socialiste. Petit Parisien zamieszcza ilustrację na której widnieje śmierć ścinająca głowę Sikorskiemu, podczas gdy Roosevelt, Churchill i Stalin przyglądają się temu z zadowoleniem. Pod rysunkiem napis : "Ten biedny Sikorski, rzeczywiście nie był on na wysokości zadania"!-Inne dzienniki zajmują się raportami ambasadora polskiego ogłoszonemi w Białej Księdze niemieckiej i stwierdzają, że polscy megalomani w Warszawie byli szczęśliwi, że mogą działać na podstawie obietnic i zachęty Roosevelta."Piekielne koło, w które wepchnął. Roosevelt Polskę i Polaków zamknęło się ; ruiny mnożą się, a zbrodnia następuje po zbrodni. Oto tragiczna lekcja dla małych, średnich i wielkich narodów, które uwierzyły w obietnice Roosevelta." Kończy w ten sposób swój artykuł Lebre.

Godz.14.00.
W południowym przeglądzie prasy zacytowano głosy prasy bułgarskiej i rzymskiej /znane szczegóły/ oraz Nowego Kurjera Warszawskiego, który wypowiada przekonanie, że trudno jest uwierzyć w zwykły wypadek lotniczy. Wydaje się, że miał tu miejsce mord i to niezwykły, lecz mord polityczny. /Następują znane szczegóły na temat udziału Secret Service i ważnych dokumentów, które miał mieć przy sobie gen.Sikorski/.

BUDAPESZT, D-t.B.B.C., po niemiecku, 7.VII. godz.09.00.
Z Watykanu donoszą : śmierć gen.Sikorskiego szefa polskiego rządu emigracyjnego wywołała w kołach watykańskich głębokie wrażenie. Ojciec Swięty wyraził swe współczucie.

FREE INDIA /OŚ/, D-t.B.B.C., po angielsku, 7.VII.godz.17.40
Reuter wykazuje dużo podejrzanej nerwowości w ogłaszaniu komunikatów o śmierci Sikorskiego. Brytyjskie koła oficjalne również zaczynają w sposób niezwykły wychwalać Sikorskiego.

ZEESEN, D-t.B.B.C., po arabsku, 7.VII. godz.18.30.
Cytuje wywiad udzielony przez gen.Sikorskiego korespondentowi Reutera w Kairo. /Znane szczegóły - pogadanka wykazuje . że gen.Sikorski padł ofiarą Secret Service/.

Godz.16.15.
W komentarzu Candidusa na temat śmierci gen. Sikorskiego znajdujemy pogląd następujący : w dniu 28-go czerwca Sikorski przybył do Palestyny oficjalnie, celem inspekcji wojsk polskich. Każdy łatwiej uwierzy, że Sikorski, nie mogąc otrzymać zaspokojenia swych żądań od Anglii, udał się na Bliski Wschód by spotkać się z przedstawicielem Roosevelta, przedstawicielem St.Zjednoczonych w Moskwie i z przedstawicielem Stalina w Iraku.

/Następują dociekania na temat przyczyn, dla których osoba gen.Sikorskiego stała się niewygodna dla W.Brytanii i dla Sowietów/. Obecnie emigranci polscy mają definitywną odpowiedź w odmowie Churchilla dyskutowania przyczyn wypadku, gdy został zainterpelowany w tej sprawie w Izbie Gmin. - Tragiczna strata Sikorskiego nie pozostanie bez odpowiedzi. Zdecydowanie eksterminacji zupełnej bolszewizmu i wszystkich tych, którzy z nim są związani stanie się rzeczywistością.

DEBUNK, D-t.B.B.C., po angielsku, 7.VII. godz.02.30.
Z Waszyngtonu donoszą : obywatele amerykańscy polskiego pochodzenia wyłonili delegację, która domaga się śledztwa w sprawie śmierci Sikorskiego. Jeśli okaże się, że rządy brytyjski i sowiecki są w to wmieszane, wówczas Ameryka powinna wycofać się z wojny w Europie i zerwać stosunki dyplomatyczne z W.Brytanią i Sowietami.

Bagdad : w następstwie zamordowania Sikorskiego wybuchła w pobliżu Badgadu walka pomiędzy wojskami polskimi i brytyjskimi. Armia Iraku stanęła po stronie Polaków. Hindusi z brytyjskiej armii zabili swych oficerów i przyłączyli się do Polaków, którzy zwyciężają w każdej potyczce. Żydowskie oddziały z Palestyny i z Syrji wysłane zostały jako posiłki dla Brytyjczyków. Oddziały Wolnych Francuzów w Syrji odmówiły pójścia z pomocą. Dowódca amerykański na Bliskim Wschodzie oświadczył, że nie może udzielić pomocy bez rozkazu Roosevelta.

Z Buffalo N.Y. donoszą : wycieczka obywateli amerykańskich polskiego pochodzenia otrzymała wiadomość o śmierci Sikorskiego w chwili zwiedzania wodospadu Niagary. W wyniku sprzeczki, która miała miejsce z siedmiu Anglikami, którzy lżyli naród polski, Anglicy zostali wrzuceni do wodospadu. Dwa ciała zidentyfikowano jako członków "British M.I." nie zarejestrowanych w Waszyngtonie.

Pittsburgh : coraz większa liczba polskich górników odmawia pracy z uwagi na to, że St.Zjednoczone biorą udział w wojnie po stronie W.Brytanii i Rosji Sowieckiej.

Milwaukee Wisconsin : prelegent angielski, który wczorajszej nocy miał tutaj odczyt propagandowy oraz korespondent dziennika angielskiego, który mu towarzyszył, zostali odnalezieni dzisiaj rano nieżywi. Na ciałach przypięta była kartka : "zemsta za Sikorskiego i jego córkę". Podejrzenie pada na obywateli polskich.

Waszyngton : Litwinow ma otrzymywać setki listów z pogróżkami. Oskarża się obywateli polskich.

TRANSOCEAN, D-t.B.B.C., po angielsku, 7.VII. godz.10.39.
W Londynie oświadcza się, że Sikorski będzie uroczyście pochowany w Opactwie Westminsterskim. Korespondent Stockholms Tidningen donosi z Londynu, że koła polskie czynią gorączkowo poszukiwania za testamentem politycznym Sikorskiego. Nic nikomu niewiadomo o miejscu i treści takiego testamentu. Nikt również nie zna treści osobistego listu Roosevelta do Sikorskiego, co do którego treści przypuszcza się, że zawiera sugestie na temat załatwienia konfliktu polsko-sowieckiego. Wydaje się, że nikt nie ma pojęcia o tem , co Sikorski myślał i planował w ciągu ostatnich dni swojego życia. Z tej przyczyny przedstawiciel polskiego rządu wygnańczego na Bliskim Wschodzie hr.Romer zawezwany został do Londynu. W czasie pobytu

gen.Sikorskiego na Bliskim Wschodzie Romer współpracował z nim ściśle. Inni szwedzcy korespondenci donoszą, że w niektórych kołach uważa się Romera za możliwego następcę Sikorskiego, jednakowoż korespondenci ci uważają, że jest to mało prawdopodobne, a to z tej przyczyny, że Romer jest dyplomatą a nie politykiem. Wypowiada się pogląd, że jakkolwiek Romor bezwątpienia posiada pewną reputację na Kremlu, to jednak nie jest to wystarczającym dla zapewniania mu stanowiska premiera polskiego rządu wygnańczego, wobec ambicji polskich polityków partyjnych. Korespondenci szwedzcy, jednogłośnie stwierdzają, że najbardziej prawdopodobnym jest wybór wice-premiera Mikołajczyka na następcę Sikorskiego, podczas gdy gen.Marian Kukiel, tymczasowo pełniący funkcje Naczelnego Wodza ma zostać ostatecznie zastąpiony przez gen.Sosnkowskiego. W związku z fatalnym wypadkiem Sikorskiego wzrosła w Anglii opozycja przeciwko częstym podróżom powietrznym Churchilla i szwedzcy korespondenci donoszą, że w związku z tym premier brytyjski będzie się musiał zgodzić na pewne ograniczenia.

RZYM, D-t.B.B.C., po hiszpańsku, 6.VII. godz.22.50.
Zdaniem komentatora Sikorski znajdował się w ślepej ulicy, a co gorsza z pożałowania godnym brakiem odpowiedzialności wciągnął w nią swych brytyjskich aliantów i protektorów. Stało się to dlatego, że brakowało mu tego co Francuzi określają mianem "souplesse". Nie mając tej właściwości przyjmował na serjo brytyjskie obietnice w stosunku do Polski i żądał ich wypełnienia. Nie zważał on na trudności jakich przysparzał rządowi londyńskiemu potrzebującemu pomocy bolszewików, przez swoją bezkompromisowość. W nowoczesnym życiu czas teraźniejszy jest wszystkiem. Pomiędzy Polską - wyciśniętą cytryną - a Rosją bolszewicką rząd londyński nie mógł się wahać. Sikorski nie chciał tego widzieć. Przemawiał tak, jak gdyby Polska była ciągle jeszcze bardzo soczystą cytryną, tak jak w czasach korytarza gdańskiego. Ostatnio posunął się tak daleko, że domagał się wypuszczenia 1 1/2 miliona Polaków pojmanych przez hordy Stalina, tak jakgdyby oni znajdowali się przy życiu. Krótko mówiąc Sikorski był zmorą dla Brytyjczyków.

Liberator jest typem samolotu, który zrodził się po ogłoszeniu słynnej Karty Atlantyckiej, której zasady dały początek nazwie tegoż samolotu. Nazwa ta jest programem, sztandarem, symbolem. Sikorski i całe jego otoczenie umieszczono w Liberatorze i spokojnie wraz z nim usunięto. Właśnie taki mały wypadek samolotowy i wszyscy znaleźli wyjście ze ślepej uliczki.

Po angielsku, 7.VII. godz.09.15.
Sikorski zginął jak dobry generał w pełnym rynsztunku. Wprawdzie nie jak dzielny żołnierz na polu bitwy, ale w wypadku samolotowym. To dziwne jak wypadki zdarzają się zawsze tym ludziom, którzy byli dość nieostrożni by wejść w sprzeczność z brytyjskimi interesami. /Znane szczegóły o nieporozumieniach między gen.Sikorskim a rządem brytyjskim, powtarzano wielokrotnie przez stację Osi/. Wypadek samolotowy rozwiązał wszystko ku zadowoleniu wszystkich. Moglibyśmy powiedzieć, że wszystko teraz znajduje się znowu na najlepszej drodze, gdyby nie nieszczęsny fakt, że hr.Raczyński wygłosił ostatniego wieczora przemówienie, w którym jest zbyt wiele "podkopów" w stosunku do Sowietów. Miej się na baczności hr.Raczyński! Pańska broń

może wypalić w czasie czyszczenia!

ALGIER, D-t.B.B.C., po francusku, 7.VII. godz.19.40.
Śmierć Sikorskiego okryła żałobą Francję. Będąc synem narodu torturowanego przez tego samego wroga, rozumiał nieszczęście narodu francuskiego. Szczególną sympatią otaczał mieszkańców wschodniej Francji i z niepokojem śledził codzienną walkę patriotów nad Renem i Mozelą. Często wyrażał swe przekonanie, iż obie nasze prowincje zostaną wyzwolone. /Tekst listu skierowanego przez gen. Sikorskiego w dniu 30-go kwietnia do Alzatczyków i Lotaryńczyków/.

U w a g a : wiadomości i komentarze o tragedii gibraltarskiej podane zostały nadto przez niżej wymienione stacje, których omówienia nie zawierają żadnych nowych szczegółów : ALLOUIS, po niemiecku, 7.VII. godz.14.00., godz.22.00., ZEESEN, po angielsku, 6.VII. godz.21.00., DNB, /Berlin/, po niemiecku, 7.VII.godz.08.45. MBS, po angielsku, 7.VII. godz.00.30.NPD, po niemiecku, 7.VII.godz.22.00. 8.VII. godz.13.00.

II.

O g ó l n e.

MOSKWA, D-t.B.B.C., po angielsku, 7.VII. godz.24.00.
Od chwili gdy Antonescu wygłosił przemówienie do młodzieży siedmiogrodzkiej przed swoją podróżą do Włoch, Węgrzy nie starali się nawet ukryć swych przygotowań do możliwej rozprawy orężnej z Rumunią. Z Kairu nadchodzą wiadomości, że wojska węgierskie w Siedmiogrodzie, otrzymały rozkaz pogotowia. Minister wojny odbył przegląd tych wojsk. Wzdłuż rumuńskiej granicy gwałtownie i w wielkim pośpiechu buduje się fortyfikacje. Pół-oficjalny "Pester Lloyd" oświadczył niedawno, że Siedmiogród jest nieodłączną częścią Węgier, a węgierski minister rolnictwa, w niedawno wygłoszonym przemówieniu nazwał Siedmiogród węgierską strażnicą, która nie przestała być krajem o znaczeniu defenzywnym.

ANKARA, D-t.B.B.C., po angielsku, 6.VII. godz.19.00.
Dr.C.E.Gates b. prezydent Robert College w Istambule, który przebywał w Turcji dłużej niż 30-ci lat i zna kraj ten doskonale, ogłosił w N.Y.T. list w którym stwierdza, że Turcji należy się większa uwaga i zainteresowanie państw zachodnych, ponieważ jest ona jednym z trzech neutralnych narodów, które wzmocniły siły Demokracji, przeszkodziły planom państw totalnych i oparły się naciskom robionym w formie zwodnych obietnic. Turcja, Szwecja i Szwajcarja oddały obu stronom wielkie usługi, pozostając ośrodkami informacji i humanitaryzmu i blokując drogę do inwazji innych krajów. Gdyby Turcja była ustąpiła nazi to dzisiaj sytuacja w Rosji, Persji i Iraku przedstawiałaby się zupełnie inaczej. Turcja nie mogła połączyć się z aliantami by pomóc Grecji, gdyż nie mogła podjąć ofenzywy bez znacznego osłabienia się i umożliwienia w ten sposób bezpośredniego ataku Niemców. Dowództwo sprzymierzonych zrozumiało to. Turcy pozostali dla obu stron przeszkodą i fortecą. Po wojnie nie będzie można tych krajów neutralnych odsunąć na dalszy plan przy podejmowaniu decyzji o istotnym dla nich znaczeniu.